

Bilgi Kağıdı

Tüberküloz

içimine doğru bir şekilde uyulmazsa, hastalık yeniden ortaya çıkar ve çevredeki insanlara yeniden bulaşabilir. Ondan sonra da tüberküloz hastalığı artık kesin bir şekilde tedavi edilememektedir, çünkü ilaçlar muhtemelen artık etki etmemektedir.

Hasta ile tam bir işbirliği olmadan en iyi ilaçlar bile tüberküloza karşı faydasızdır!

Bulaşmış, ancak henüz hastalanmamış kişileri araştırma

Bulaşmış bir hastanın yakın temas içerisindeki kişileri (yani aile fertleri, arkadaşları, tanıdıkları, iş arkadaşları) muayene edilmelidir, çünkü onlara da bulaşmış olabilir, daha sonra hastalanabilir ve tekrardan başkalarına bulaştırabilirler.

Doktorunuzun size tüberküloz bakterilerinin bulaşıp bulaşmadığını söyleyebilmesi için hangi muayene imkanlarına sahiptir?

Bulaşmadan yaklaşık 8 hafta sonra bir deri testi veya bir kan testi ile tüberküloz bakterileri ile bulaşmanın gerçekleşip gerçekleşmediği tespit edilebilir.

1. Tüberkülin testi (Mantoux)

Tüberkülin testi, önkola uygulanan bir deri testidir. 3-7 gün içerisinde test yerinde bir sertleşmenin meydana gelmesi, tüberküloz bakterisi ile olası bir bulaşmanın belirtisidir.

2. Kan testi (Gamma-İnterferon-Test)

Laboratuvarında, birisine bu hastalığın bulaşıp bulaşmadığı konusunda bir kan örneği analiz edilir. Ancak hasta ile mutabık kalınmadıkça bu test ile aynı zamanda AIDS-testi yapılmaz.

Eğer bir yada her iki test bir enfeksiyon göstermesi halinde, ilaçlar ile hastalığın yayılması önlenir. Küçük çocuklarda ve HIV bulaşmış kişilerde bu çok önemlidir. Çoğunlukla çocukların test neticesinden bağımsız olarak derhal tedavi edilmesi daha emniyetlidir.

Tüberküloz nedir?

Tüberküloz, tüberküloz bakterisinin neden olduğu bulaşıcı bir hastalıktır. En yaygın şekli akciğer tüberkülozudur. Hastalanan kişi bu hastalığını ailesi ve diğer kişilere de bulaştırabilir. Tüberküloz tehlikelidir, özellikle çocuklar ve bağışıklık sistemi zayıf kişiler için. Eğer doğru tedavi edilirse bu hastalık iyileştirilebilir.

Bulaştırma

Tüberküloz bakterisinin bulaşması solunum yolları üzerinden insandan insana gerçekleşir. Hastalanan kişi öksürme sırasında tüberküloz bakterisi içeren en ince sinden damlacıkları ortam havasına salmaktadır. Ondan sonra da bunlar başka insanlara solunabilmektedir. Bulaşma tehlikesi akciğer tüberküloz hastalığı olan biri ile temasta söz konusudur. Temas ne kadar uzun ve yakınsa tehlike bir o kadar büyüktür. Bulaştırıcı olarak laboratuvarında mikroskop ile görülebildiği kadar tüberküloz bakterisi öksüren hastalar sayılmaktadır.

January 2007

Swiss Federal Office
of Public Health

SWISS LUNG ASSOCIATION

Hastalığın vücutta yayılması

Tüberküloz bakterilerin teneffüs edilmesinden sonra bunlar akciğerlerde kalır. Bulaşmış kişilerin çoğu (yaklaşık %90) enfeksiyonu kontrol altında tutabilmekte ve bundan hastalanmazlar. %10'unda hastalık haftalar, aylar yada ancak on yıllık bir müddetten sonra, bakteriler akciğerlerde çoğaldığında gerçekleşmektedir. Küçük çocuklar (5 yaşın altında) ve bağışıklık sistemini zayıflatan hastalıkları (örn.: HIV) olan kişiler daha sık ve daha ağır hastalanmaktadır. O durumda akciğerlerin röntgeninde sıkça gölgelenmeler görülmektedir. Hastalanan bir kişi öksürdüğünde, hastalığı başkalarına bulaştırabilir.

Akciğerden bakteriler başka organlara da yayılıp orada bir tüberküloza neden olabilir, örn.: lenf düğümlerinde (çoğunlukla boğazda), beyin zarında, kemiklerde ve karın organlarında.

Hastalık Belirtileri

Hastalık sıkça az sayıdaki şikayet ile başlamaktadır. Buna dahil olanlar:

- öksürme, bazen kan karışmış olarak
- kilo kaybı
- iştahsızlık
- yorgunluk
- hafif ateş
- gece terlemesi
- göğüste ağrı

Bütün tüberküloz hastaları kendilerini ağır hasta gibi hissetmez. 2–3 haftadan uzun süren öksürük ve yukarıda anılan diğer şikayetlerin ortaya çıkması halinde doktora başvurulmalıdır.

Tüberküloz-Hastalığı Teşhisi

Tüberküloz hastalığına yakalanıp yakalanmadığınızı anlamak için doktorunuzu ne gibi muayene olanakları mevcuttur?

1. Tüberküloz bakterisini arama

Bakteriler hastanın balgamında (tükürüğünde) aranır. Laboratuarda bu balgam renklendirilir, böylece bakteriler

mikroskop ile görülebilmektedir. Ancak bunlar bazen de birkaç hafta içersinde çoğaldıktan sonra görülebilmektedir. Bunun için balgam bakteriler için besin maddesinde laboratuarda saklanmaktadır (kültür).

2. Akciğerlerin röntgeni

Röntgen görüntüsündeki anormal bir teşhis de tüberküloz belirtisi olabilir; ancak başka hastalıkların görüntüsü ile benzeşebildiğinden kesin olarak ispatlanamaz. Bu nedenle bunun için laboratuarda gerçekleştirilecek olan balgamda (tükürükte) tüberküloz bakterisinin aranmasıdır.

3. Akciğer görüntülemesi (Bronkoskopi)

Bakteri bulunmamışsa, nihai teşhis için bir akciğer görüntülemesi degerekli olabilir. Bunun için ince bir sonda ile solunum yollarına bakılır ve laboratuvar incelemesi için örnekler alınır.

Tüberküloz hastalığının tedavisi

Tedavinin amacı tüberküloz bakterisinin imhasıdır. Tedavi normalde birden fazla özel ilaç ile 6 ay sürmektedir, çünkü bakteriler tedaviye ancak çok yavaş tepki vermektedir. Hastalanan kişi kendisini birkaç hafta sonra daha iyi hissetse dahi, ilaçlar mutlaka her gün ve bütün süre boyunca düzenli bir şekilde içilmelidir. Eğer ilaç